

HAVSBASERAD FISKODLING PÅ ÅLAND: VI STÅR OCH STAMPAR

NULÄGET ÄR LÅST

STORT BEHOV AV INHEMSK FISK

Sett till näringsrekommendationerna äter finländare alltför lite fisk. Största delen av den lilla mängd fisk som finländarna faktiskt äter är dessutom norsk lax. Statsmakten i Finland visar tydlig vilja att öka den inhemska fiskodlingen och mål för detta har uppställts i programmet för främjande av inhemska fisk. Både landskapsregeringen och lagtinget har uttryckt stöd för att fiskodlingsnäringen ska ges möjligheter att utvecklas till en framgångsrik socialt och miljömässigt hållbar bransch.

ÄNDÅ HAR DEN INHEMSKA FISKODLINGEN EN SVÅR SITS

Samtidigt som mycket mer inhemska fisk borde finnas på matborden är det svårt att producera tillräckligt mycket av den. Åland är Finlands viktigaste fiskodlingsregion, men här tillåter rådande lagstiftning inte någon utökning överhuvudtaget.

VI BEHÖVER KOMMA UR DET LÅSTA LÄGET

Att stå och stampa på samma ställe är ingen lösning. Det är intellektuell lättja att som svar acceptera "det går inte", "det är endast fiskodlingen som kan åtgärdas" eller "det behövs mer forskning". I så fall avsäger vi oss också möjligheten att gå i spetsen för utvecklingen och skapa en gynnsam och hållbar framtid. Vi måste

våga hitta bättre lösningar än att avveckla värdefull matproduktion.

SÅ HÄR UPPSTÅR DET LÅSTA LÄGET

ARGUMENT: Fiskodling är en betydande bransch med tanke på Ålands ekonomi och människors välmående, och den behöver fler odlingstillstånd

MOTARGUMENT: DET GÅR INTE
då EUs vattendirektiv tolkas som ett hinder för att bevilja miljötillstånd för fiskodling

ARGUMENT: Jämfört med andra utsläppskällor är den övergödning som fiskodlingen orsakar i Östersjön obetydligt liten. Det är orättvist att endast fästa sig vid den övergödning som orsakas av fiskodling

MOTARGUMENT: ENDAST FISKODLINGEN KAN ÅTGÄRDAS
eftersom den är en av de få verksamheter som förutsätter miljötillstånd på Åland

ARGUMENT: Fiskodlarna vill bidra till ett friskare Östersjön genom lokaliseringstyrning, kretsloppsanpassning och ekosystemtjänster

MOTARGUMENT: MER FORSKNING BEHÖVS
och ekosystemtjänster är för komplexa för att godkännas som kompensationsåtgärd

ÅLANDS
FISKODLARFÖRENING

ÅLÄNSKT ODLAD FISK, ALLTID BRA!

www.freshfish.ax / www.fiskodlarna.ax

LAGSTIFTNING SOM MÖJLIGGÖRANDE KRAFT

ANGREPPSSÄTTET SKA VARA ATT MÖJLIGGÖRA –INTE ATT FÖRBJUDA

Åland är i stort behov av lönsamma näringar – exportprodukter och arbetsgivare. Den åländska lagstiftningen behöver sådana formuleringar och tolkningar av vattendirektivet som inte sätter för snäva ramar. Om viljan finns är detta helt möjligt.

INFALLSVINKELN SKA VARA BRED – BRANSCH- OCH OMRÅDESGRÄNSERNA MÅSTE BREDDAS

I jämförelse med annan verksamhet är fiskodlingens andel av den totala belastningen på Östersjön försvinnande liten. Det faktum att fiskodling förutsätter tillstånd får inte vara en ursäkt för att ställa högre krav på den än på sådana utsläppskällor som har större betydelse för den totala belastningen. Åland är inte heller ett separat universum. Det är inte konstruktivt att se på övergödningen i Åland utan att samtidigt beakta närområdena. I stället bör man fundera på hur ett mer fungerande samarbete med kustregionerna i såväl Finland som Sverige kan byggas upp för att se en större enhetlig helhet.

SÄTT I GÅNG PILOTPROJEKTER - MILJÖFÖRBÄTTRINGSFOND

Ett system för kompensationsåtgärder där näringslivet ges incitament att utveckla och praktiskt tillämpa nya, miljöförbättrande tekniker är det mest effektiva sättet att driva utvecklingen i rätt riktning.

För att äntligen komma framåt i denna sak behövs det ett pilotförsök med en miljöförbättringsfond, där ett deltagande innebär

både en miljöförbättring och en möjlighet för utökat miljötillstånd. Inom ramen för detta skulle fiskodlarna betala in en viss bestämd summa per producerat kilo fisk. Med bistånd från fonden skulle olika åtgärder för att minska och kompensera för belastningen genomföras, där de bedöms göra mest nytta. Metoderna kan testas i praktiken och utvecklas till att bli kostnadseffektiva. Även andra miljöpåverkande verksamheter bör bidra till fonden. Resultaten skulle även vara till nytta för forskningen och utvecklingen av miljöförbättrande åtgärder som helhet.

KOMPENSATIONSFISKE ÄR EN KONKRET ÅTGÄRD MED MÅNGA FÖRDELAR

En åtgärd som kunde ingå i pilotförsöket är kompensationsfiske. Det är en metod för vattenvård som kan ge många positiva kringeffekter på lokal nivå.

Fosfor och kväve som finns bundet i fisken tas upp ur havet då den fiskas. En fiskare som utför denna ekosystemtjänst kan sälja detta till en fiskodlare, för att utnyttjas som kompensation för odlingens belastning. Både yrkesfisket och fiskodlingen gynnas i termer av sysselsättning och inkomst. Ett fiske av s.k. "skräpfisk" såsom mört eller spigg har dessutom ytterligare positiva effekter för ekosystembalansen i termer av ökade rovfiskebestånd och mindre algblomning.

Kompensationsfiske kan ses som ett första steg i helhetsmässiga framtida cirkulära lösningar, varav kretslopps-/östersjöfoder är ett storskaligt exempel.

ÅLANDS
FISKODLARFÖRENING

ÅLÄNSKT ODLAD FISK, ALLTID BRA!

www.freshfish.ax / www.fiskodlarna.ax